

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

17 Απριλίου 2023

**Συμμετοχή της Υπουργού Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας στην
Κοινοβουλευτική Επιτροπή Παιδείας και Πολιτισμού για συζήτηση του θέματος
της βίας και της παραβατικότητας στα σχολεία**

Η Υπουργός Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας κ. Αθηνά Μιχαηλίδου συμμετείχε σήμερα σε συνεδρία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Παιδείας και Πολιτισμού, στην οποία συνεχίστηκε η συζήτηση του θέματος της βίας και της παραβατικότητας στα σχολεία.

Μετά το πέρας της συνεδρίας, η Υπουργός σε δηλώσεις της στους δημοσιογράφους ανέφερε: «Να ευχαριστήσω ξανά τους Βουλευτές μας, τον Πρόεδρο και τα μέλη της Επιτροπής Παιδείας της Βουλής για την ευκαιρία να συζητήσουμε τα θέματα βίας και παραβατικότητας που μας αφορούν και μας ενδιαφέρουν όλους. Να ξεκαθαρίσουμε με την ευκαιρία αυτή ότι είναι διαφορετικό το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού και γενικά της βίας και της παραβατικότητας που παρατηρείται διεθνώς στα σχολεία, στην κοινωνία, στην οικογένεια, από τα ακραία περιστατικά της σοβαρής βίας, όπως είναι αυτά της σεξουαλικής κακοποίησης.

Θέλω να σταθώ σε αυτά, γιατί γι' αυτά είχαμε μιλήσει και στην προηγούμενή μας συνεδρίαση και να πω ότι υπάρχει νομοθεσία για τη σεξουαλική κακοποίηση. Η νομοθεσία αυτή υποχρεώνει τον οποιονδήποτε από εμάς, ο οποίος έχει υπόνοια έστω για εμπλοκή ανηλίκου σε θέματα σεξουαλικής κακοποίησης, είτε ως θύμα είτε ως θύτης, να το καταγγείλει, όχι στο σχολείο, αλλά στην Αστυνομία απευθείας.

Και φαίνεται πως αυτή η διαδικασία λειτουργεί με βάση τα στατιστικά δεδομένα, που ανακοινώνει η Αστυνομία -είχαμε μια σχετική ανακοίνωση το Σάββατο που μας πέρασε- φαίνεται πως το σχολείο πια μιλά, με αυτήν την έκφραση θεωρώ ότι τα παιδιά και οι εκπαιδευτικοί έχουν λύσει τη σιωπή τους και αναφέρονται σε περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης. Να προσέξουμε εδώ ότι η συντριπτική πλειοψηφία αυτών αφορά σεξουαλική κακοποίηση, δυστυχώς στο οικογενειακό και κοινωνικό

περιβάλλον. Δεν μιλάμε για το σχολείο. Στο σχολείο είναι ελάχιστες οι περιπτώσεις για τις οποίες έχουμε υπόνοια για σεξουαλική κακοποίηση και γι' αυτό δεν πρέπει να μπερδεύουμε τον κόσμο.

Να αναφέρω επίσης ότι φαίνεται να λειτουργούν τα πρωτόκολλα και οι διαδικασίες, γιατί μετά από την καταγγελία που γίνεται στην Αστυνομία, το Σπίτι του Παιδιού αναλαμβάνει με πολυθεματικές ομάδες στις οποίες συμμετέχουν ειδικοί και εκπαιδευτικοί ψυχολόγοι και κοινωνιολόγοι και άλλοι, όπως και άλλες υπηρεσίες και η Αστυνομία και αποφαίνονται κατά πόσον το θέμα είναι σεξουαλική κακοποίηση ή όχι. Η έγνοια η δική μας είναι τα παιδιά. Τα παιδιά να ζουν και να μορφώνονται σ' ένα ασφαλές περιβάλλον. Ο ρόλος του σχολείου είναι η πρόληψη κυρίως και έχουμε ήδη αρχίσει. Δεν είναι σκέψεις η πρόληψη είναι ήδη πράξεις.

Από τον Σεπτέμβρη που μας πέρασε εντάξαμε προγράμματα πρόληψης ενάντια στη βία και την παραβατικότητα από την Προδημοτική Εκπαίδευση. Αυτό που υποστηρίζει η έρευνα, δηλαδή, αν δεν αρχίσεις από τα πέντε τους χρόνια, από τα τέσσερα ακόμα, τώρα που θα φοιτούν νωρίτερα, να μιλάς για πρόληψη, για τη βία, την παραβατικότητα και για άλλα ζητήματα που έχουν να κάνουν με την παιδαγωγική τους καλλιέργεια, όπως είναι ο αλφαριθμητισμός, δεν θα έχεις τα αναμενόμενα αποτελέσματα στα 16 και στα 17 τους.

Άρα δεν περιμένουμε πολύ πετυχημένες δράσεις στα 16 και στα 17, αν δεν επενδύσουμε πολύ νωρίτερα σε αυτά τα θέματα και το Υπουργείο Παιδείας έχει δράσει έγκαιρα και συνεχίζει να δρα και να βελτιώνεται. Να αναφέρουμε ότι μεγάλο μέρος του υλικού έχει αξιοποιηθεί και σε άλλες χώρες ως παράδειγμα καλής πρακτικής, με πρόσφατο αυτό της Ελλάδας και χαιρόμαστε γι' αυτό.

Τα στοιχεία, εν πάση περιπτώσει, δείχνουν ότι υπάρχει βελτίωση στο ότι έσπασαν τη σιωπή τους παιδιά και εκπαιδευτικοί και αυτό που μας ενδιαφέρει και προέχει τώρα είναι η καλύτερη συνεννόηση όλων των υπηρεσιών, ώστε να δοθεί έμφαση από την οικογένεια, από το σπίτι στο σχολείο και στη συνέχεια στην κοινωνία, στα γήπεδα, στην αυλή, στη γειτονιά, ώστε να μειώσουμε όσο το δυνατόν τα φαινόμενα βίας και παραβατικότητας», σημείωσε η κ. Μιχαηλίδου.

Στη συνέχεια, η Υπουργός απάντησε σε ερωτήσεις των δημοσιογράφων.

Ερωτηθείσα αν προτρέπει τους γονείς να πηγαίνουν απευθείας στην Αστυνομία για τέτοια περιστατικά, η Υπουργός απάντησε: «Όχι, δεν τους προτρέπω. Τους λέω να

ακολουθήσουν τη νομοθεσία. Η νομοθεσία λέει ότι τα περιστατικά σεξουαλικής κακοποίησης καταγγέλλονται απευθείας στην Αστυνομία, έστω και με την υποψία από τον εκπαιδευτικό ή από άλλους μαθητές της διενέργειας σεξουαλικής κακοποίησης.

Σε ερώτηση αν αυτό αφορά και τα ναρκωτικά η κ. Μιχαηλίδου ανέφερε: «Όχι εκεί έχουμε διαδικασίες και πρωτόκολλα στο σχολείο. Πρέπει να ξέρει το σχολείο, η διευθυντική ομάδα πώς να δράσει. Έχει στα χέρια της το Πρωτόκολλο η διευθυντική ομάδα στο οποίο αναφέρεται το ποιον ειδοποιεί, τότε δρα η Ομάδα Άμεσης Παρέμβασης, τότε παρεμβαίνει η Υπηρεσία Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας και εκεί εμείς έχουμε ήδη αποφασίσει τη στήριξη και την ενδυνάμωση αυτών των υπηρεσιών μας, για να μπορέσουμε να αντεπεξέλθουμε καλύτερα. Άρα, δεν αποποιούμαστε των ευθυνών του σχολείου. Θέλω να το ξεκαθαρίσω αυτό, ειδικά στα θέματα βίας και παραβατικότητας. Όμως στη σεξουαλική κακοποίηση πρέπει να ακολουθείται η νομοθεσία οπωσδήποτε».

Σε σχόλιο ότι κάποιοι εκπαιδευτικοί, ειδικά σε ό,τι έχει να κάνει με σοβαρές εγκληματικές πράξεις, διστάζουν να καταγγείλουν και για το τι πρέπει να γίνει, ώστε να σταματήσει να συμβαίνει αυτό η Υπουργός σημείωσε: «Τα στοιχεία δείχνουν ότι είναι πολύ καλύτερη κατάσταση από ό,τι παλαιότερα και αυτά τα στοιχεία δεν τα έχουμε εμείς, τα έχει Αστυνομία. Ότι μιλούν δηλαδή οι εκπαιδευτικοί ότι γίνονται καταγγελίες πολύ περισσότερες για τα εγκληματικά φαινόμενα που διενεργούνται, όχι μόνο στο σχολείο, αλλά κυρίως αλλού. Παρόλα αυτά, η δουλειά μας είναι να ενημερώνουμε και να ενθαρρύνουμε τους εκπαιδευτικούς μας, τους διευθυντές μας, να καταγγέλλουν οτιδήποτε τους φαίνεται περίεργο, έτσι ώστε να μπορούν οι υπηρεσίες να δράσουν προς όφελος των παιδιών. Έχουμε ηλεκτρονική πλατφόρμα εδώ και χρόνια στα σχολεία, για να δηλώνουν περιστατικά βίας. Δεν το έκαναν. Ήθελαν να το αποσιωπήσουν, για να μη βγει ένα κακό όνομα για το σχολείο ή για να μην ταλαιπωρηθούν. Παρ' όλα αυτά, εμείς τώρα δίνουμε μεγάλη έμφαση στο να τους βοηθήσουμε να τα δηλώνουν. Και φαίνεται πως τα 2-3 τελευταία χρόνια αυτό πετυχαίνει».

Αναφορικά με το τι απαντά στις καταγγελίες των Βουλευτών ότι ερμηνεύει πολλά περιστατικά πολύ διαφορετικά απ' ό,τι είναι στην πραγματικότητα η κ. Μιχαηλίδου απάντησε: «Απαντούμε ξεκάθαρα ότι αυτά τα περιστατικά δεν είναι θέμα ερμηνείας. Είτε είναι σεξουαλική κακοποίηση, είτε δεν είναι, και δεν τα ερμηνεύει το Υπουργείο Παιδείας. Δεν είμαστε εμείς ειδικοί. Υπάρχουν ειδικοί: γιατροί, μέλη πολυθεματικών ομάδων, οι οποίοι θα αποφανθούν κατά πόσον κάτι, μετά και από έρευνα της

Αστυνομίας, είναι σεξουαλική κακοποίηση ή όχι. Άρα ας αφεθούμε στους ειδικούς. Δεν είμαστε εμείς ειδικοί. Αυτό που θέλουμε να πούμε δεν είναι ότι δεν υπάρχουν θέματα. Βεβαίως υπάρχουν ζητήματα, αλλά πρέπει να ξέρουμε που να αποταθούμε για να επιλύεται το θέμα σωστά, προς όφελος πάντα του παιδιού».

Σε ερώτηση αν είναι σε έξαρση το θέμα των ναρκωτικών στα σχολεία και για το ότι ακούγεται ότι υπάρχει διακίνηση και έξω από δημοτικά σχολεία η κ. Μιχαηλίδου σημείωσε: «Ναι, τα ακούσαμε κι εμείς αυτά και να πούμε ότι είμαστε σε μια καλή επικοινωνία με την Αστυνομία. Ξέρετε ότι υπάρχουν πυρήνες εκπαιδευτικοί στα σχολεία, οι οποίοι συνεργάζονται με την Αστυνομία για να μπορούν να δώσουν πληροφορίες και οι οποίοι δυσκολεύονταν για πολύ καιρό να μιλήσουν, γιατί φοβούνται και για τη σωματική τους ακεραιότητα. Είναι αυτό που πρέπει να σπάσουμε. Τώρα είναι αυτό που σπάζει: η σιωπή των εκπαιδευτικών, των διευθυντών των σχολείων, ειδικά για τα ναρκωτικά. Επίσης, να αναφέρουμε ότι η αστυνομία ξέρει καλύτερα απ' όλους τα σχολεία υψηλού κινδύνου και είναι εκεί που έχουμε τη δράση από την ίδια την Αστυνομία, για να μπορούμε και εμείς να δράσουμε καλύτερα στο τι μας αναλογεί, στο παιδαγωγικό κομμάτι και την πρόληψη».

Ερωτηθείσα για το πώς βλέπει τις εισηγήσεις κάποιων Βουλευτών να δημιουργηθούν ξεχωριστές δομές για θύτες ή για παιδιά με παραβατική συμπεριφορά τα οποία δεν μπορούν να ενταχθούν στα σχολεία, η Υπουργός είπε: «Η νομοθεσία προνοούσε από το 2021 κάποιες δομές και είπαμε ότι είναι σε διαδικασία υλοποίησης αυτές οι δομές που δεν αφορούν το Υπουργείο Παιδείας, όμως και εμείς ως Υπουργείο Παιδείας είχαμε πει ότι για την ακραία παραβατική έχουμε έτοιμη πρόταση. Πριν να μας καλέσει η Βουλή, είχαμε αυτήν την πρόταση για εναλλακτικό πρόγραμμα φοίτησης.

Σε ερώτηση αν μιλά για ξεχωριστά σχολεία για αυτά τα παιδιά, η Υπουργός διευκρίνισε: «Να βγει από το σχολείο μια περίπτωση που πληροί για παράδειγμα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά -όχι απλά να είναι άτακτος ή παραβατικός μαθητής- να δεχτεί μέχρι τρεις μήνες εναλλακτικό πρόγραμμα με συμβουλευτική, με ψυχολόγους, αλλά να παρακολουθεί παράλληλα και τα μαθήματά του. Γιατί εμείς είμαστε υπέρ ενός πλαισίου που να μην είναι διαχωριστικό και να επανέλθει στη συνέχεια στο σχολείο του, αλλά αυτό θα είναι έτοιμο εντός των επόμενων εβδομάδων, για να μπορέσουμε να το υλοποιήσουμε πιλοτικά από την επόμενη σχολική χρονιά. Χρειάζεται δουλειά, χρειάζεται μελέτη, κυρίως όμως χρειάζεται συνεχής αξιολόγηση, γιατί είναι πολύ ευαίσθητα τα δεδομένα αυτά».

Σε ερώτηση αν έχει πάρει τα μηνύματα αναφορικά με την υποστελέχωση σημαντικών υπηρεσιών και αν αρχίζει η στελέχωση αυτών των Υπηρεσιών, η κ. Μιχαηλίδου απάντησε: «Δεν περιμένουμε μια συνεδρίαση της Βουλής για να πάρουμε τα μηνύματα, αφού το ζούμε το θέμα. Άρα ήδη είχαμε λάβει απόφαση για αύξηση των μελών της Ομάδας Άμεσης Παρέμβασης. Ήδη εδώ και καιρό τα δεδομένα μιλούν από μόνα τους. Θέλουμε περισσότερους εκπαιδευτικούς ψυχολόγους και θέλουμε και περισσότερους συμβούλους στα σχολεία. Η έρευνά μας δείχνει ότι η συμβουλευτική μπορεί να κάνει καλή δουλειά μπορούν δηλαδή τα παιδιά να ανατρέξουν σε αυτούς τους ανθρώπους και να τους μιλήσουν εμπιστευτικά. Άρα τα γνωρίζουμε αυτά και δουλεύουμε συστηματικά εδώ και καιρό προς αυτή την κατεύθυνση. Για να έχουμε καλύτερα αποτελέσματα. Χρειάζεται όμως χρόνος γι' αυτό».

Σε αναφορά που έγινε κατά τη συνεδρία ότι πειράγματα σεξουαλικής φύσεως αποτελούν καθημερινότητα για τα σχολεία, η κ. Μιχαηλίδου σημείωσε: «Ήταν λίγο ακραίο αυτό θα το ξέραμε σίγουρα αν συμβαίνουν αυτά. Μπορείτε να μιλήσετε και με εκπαιδευτικούς και με διευθυντές για το θέμα. Πιστεύω απλά ότι το να μεγαλοποιούμε πράγματα δεν βοηθά. Από την άλλη, ούτε το να κρύβουμε βοηθά εκεί και όπου έχουμε φαινόμενα πρέπει να τα καταγγέλλουμε, για να διερευνώνται. Δεν γίνεται να αφήνουμε να αιωρείται κάτι τέτοιο για το σχολείο. Επίσης, τα δεδομένα, επαναλαμβάνω, δεν επιβεβαιώνουν κάτι τέτοιο. Είναι πολύ λίγα τα φαινόμενα ακραίας σεξουαλικής παραβατικότητας που συμβαίνουν κυρίως σε Λύκεια ή Τεχνικές Σχολές και η Αστυνομία με βάση τα στοιχεία της επιβεβαιώνει ότι σε αυτά ακολουθούνται τόσο τα πρωτόκολλα όσο και οι διαδικασίες. Μέλημά μας είναι τα παιδιά, είτε είναι θύτες, είτε είναι θύματα, είναι παιδιά και πρέπει να τα στηρίζουμε. Γι' αυτό και θέλουμε τις υπηρεσίες μας στη συνέχεια, μετά τη διερεύνηση, κοντά τους, γιατί θα είναι παιδιά και μετά θα είναι και οι πολίτες αυτού του τόπου. Και όπως είπα, αν μπορέσουμε έγκαιρα να τα βοηθήσουμε, από την Προδημοτική, θα είμαστε μια πολύ πιο υγιής κοινωνία», ανέφερε καταληκτικά η Υπουργός Παιδείας.